

FOTOGRAF

Ekonomi daralıyor dış ticaret açığı artıyor

Uygulanan sıkılaştırma politikası ile ekonomi 6 aydır daralıyor. İmalat göstergesi ISO PMI Eylül ayında 44,3'e gerileyerek yavaşlamanın belirginleştiğini ortaya koyarken, dış ticaret açığı da arttı. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre Türkiye'nin ihracatı, Eylül ayında yıllık bazda yüzde 1,8 azalarak 22,7 milyar dolar olurken; aynı dönemde ithalat yüzde 1,4 düşüşle 27,1 milyar dolara geriledi. Buna göre, Türkiye'nin dış ticaret açığı Eylülde yıllık yüzde 0,5 artışla 5,1 milyar dolar oldu.

Ekonomi yönetimi enflasyonla mücadele kapsamında 2023 seçimleri sonrası ekonomide sıkılaştırma politikasını uygulamaya koydu. Uygulanan programla ekonominin daralması, enflasyonun düşmesi ve dış ticaretin azalması hedeflendi. Aneak ekonomi 6 aydır daralırken, enflasyon ve dış ticarette artıyor. **İstanbul Sanayi Odası**

(ISO) tarafından açıklanan satın alma yöneticileri endeksi (PMI) 44,3'e gerilerken; 6 aydır aralıksız daralmaya işaret etti. Söz konusu yavaşlama Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti ve faaliyet koşullarındaki bozulma eğilimi altıncı aya ulaştı. İmalat göstergesi ISO PMI Eylül ayında 44,3'e gerileyerek yavaş-

lamanın belirginleştiğini ortaya koyarken, dış ticaret açığı da arttı. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Eylül ayına ilişkin dış ticaret rakamlarını açıkladı. Buna göre, Eylül ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,8 azalarak 22 milyar dolar, ithalat yüzde 1,4 düşüşle 27,1 milyar dolar oldu. Böylece dış ticaret açığı 5 milyar

122 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yılın 9 aylık döneminde ihracat yüzde 3,2 artışla 192,8 milyar dolar olurken, ithalat yüzde 8 azalışla 252,9 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı ilk 9 aylık dönemde yüzde 31,5 azalarak 60,1 milyar dolara geriledi. İhracatın ithalata karşılama oranı yüzde 68'den yüzde 76,3'e yüksel-

di. Öte yandan TÜİK enflasyonu için öncü gösterge olan İstanbul enflasyonu 5 ayın zirvesine çıktı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)**, Eylül ayı İstanbul Ücretlendirme İndeksi ile Toptan Eşya Fiyatları İndeksi verilerini açıkladı. **İTO** verilerine göre, Eylül'de perakende fiyatlar yüzde 3,9 arttı. **EKONOMİ SERVİSİ**

TAKİP EDİLEN 10 SEKTÖRDE DE İSTİHDAM GERİLEDİ

Ekonomik durgunlukla işsizlik tehlikesi her geçen gün artıyor. Türkiye Sektörel PMI raporu, Eylül ayında yeni siparişler ve üretim gereksinimlerindeki zayıflığa bağlı olarak imalatçıların istihdam azalttığına işaret etti. Kasım 2018'den bu yana ilk kez, takip edilen sektörlerin tamamında istihdam hacmi daraldı. Fiyatlar genel olarak artış eğilimini sürdürdü; ancak girdi talebindeki durgunluğa bağlı olarak sektörlerin çoğunda tedarik zincirleri iyileşme kaydetti. Eylül ayında, takip edilen on sektörün tamamında üst üste üçüncü ay yeni siparişler yavaşladı. Yaklaşık altı yıldır ilk kez, takip edilen on sektörde de istihdam gerileme kaydetti. İstihdamda en belirgin azalış, tekstil sektöründe gerçekleşti.

TÜKETİM MALİ İTHALATI REKOR KIRDI

Eylül ayında dış ticaret açığı sınırlı artış kaydederken tüketim mali ithalatı da yeni rekor seviyeye yükseldi. Ticaret Bakanlığı'nın öncü verilerine göre Türkiye, Eylül ayında toplamda 27,1 milyar dolar ithalat yaptı. Bu dönemde tüketim mali ithalatı 4,2 milyar dolar olarak kaydedildi. Eylül ayında tüketim mali ithalatı önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 12,1 arttı. Son artışla birlikte tüketim mali ithalatı Eylül ayındaki toplam ithalatın yüzde 15,6'sını oluşturdu. Eylül ayıyla birlikte son 12 ayda yapılan tüketim mali ithalatı 52,3 milyar dolara çıktı. Böylelikle tüketim mali ithalatında yeni tarihi zirve kaydedildi. Öte yandan Eylül ayında hammaddenin yıllık bazda yüzde 6,2 azalarak 18,2 milyar dolara geriledi. Yatırım malları ithalatı ise yüzde 5,9 artışla 372 milyon dolara çıktı.

TİCARET BAKANI: MALİYET DÜŞÜRME NOKTASINDA ÇALIŞMALAR BİTMEK ÜZERE

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Ticaret Bakanlığı Konferans Salonu'nda Türkiye İhracatçılar Medisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe ile düzenlediği basın toplantısında, Eylül ayı dış ticaret rakamlarını açıkladı. Orta Vadeli Program'ın en önemli omurgalarından birinin dış ticarete sürdürülebilir bir dengeyi sağlamak, dış ticaret ve cari açığı düşürmek olduğunu dile getiren Bolat, bu çabalarla büyümede ihracatın payını artırarak enflasyonla mücadele programına katkı vermenin amaçlandığını dikkati çekti. Bolat, Türkiye ekonomisinin geçen yıl yüzde 5,1 büyüdüğünü anımsatarak, bu eğilimin 2024'te de devam ettiğini söyledi. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Merkez Bankasıyla çalışma yaptıklarını belirterek, "Bir kaç güne kadar Eximbank ve reeskont kredileriyle ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığımız yeni açıklamalar yapacak. Gerek miktar artırımını gerekse de maliyet düşürme noktasında çalışmalar nihayete ermek üzere" dedi.

'REKABETÇİLİĞİMİZİN ZAYIFLADIĞINI ÇOK RAHAT SÖYLEYEBİLİRİZ'

Türkiye İhracatçılar Medisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın Eylül ayı dış ticaret rakamlarını açıkladığı Bakanlık'taki toplantıda yaptığı konuşmada, ihracat rakamlarını değerlendirdi. Açıklanan verilerle ihracatta 9 aylık tablonun netleştiğini belirten Gültepe, şunları kaydetti: "Geçen yıla göre artıda olmakla birlikte, her zaman söylüyoruz, biz çift rakamlı artışlara alışmışız. İnşallah bundan sonra hep çift rakamları beraberle açalım. Hızımızın kesilmesinde küresel konjonktürün etkilerini görmekten gelemeziz. Hem günyemizde hem de kuzeyimizde savaş var. Öte yandan, Avrupa Birliği'nde talebin zayıf seyretmesi, özellikle en büyük pazarımız Almanya'da resesyona endişesi ihracatımıza olumsuz yansıyor. Bunun devamında yine Türkiye olarak her zaman söylediğimiz rekabetçiliğimizin de zayıfladığını çok rahat bir şekilde buradan söyleme şansımız var." Gültepe, üretim ve ihracata katma değeri artırabilmek için yüksek teknoloji yatırımının, çifte dönüşümün ve inovasyonun gücünü de etkili şekilde kullanmalar gerektiğini dile getirerek, 10-12 Ekim'de gerçekleştirilecek 11inci İnovasyon Haftası için hazırlıklardan hızla sürdüğünü bildirdi.

CEBİMİZDEKİ EL

Esfender
Korkmaz

İsrail'e bakış açımız ekonomik riskleri artırdı

ENFLASYON düşme eğiliminde ama yine de çok yüksek. Ekonomik istikrar için Türkiye şartlarında TÜFE oranının yüzde 5 altına düşmesi gerekiyor.

Enflasyon direncini artıran iki önemli faktörden, birisi hükümetin yapısal sorunları görmezden gelmesidir. Diğeri de Cumhurbaşkanlığı sistemi nedeniyle bütçede tasarruf yapılamıyor olması ve paralel olarak ekonomi yönetiminin istikrar için hedef gösterdiği mali disiplinin sağlanamıyor olmasıdır.

Dezenfasyonist politikalar, ister istemez ekonomide durgunluğa neden olur... Ancak Türkiye'de ekonomi dışı riskler daha yüksek olduğu için, hem enflasyon direncini, hem de ekonomide daralma riski artıyor.

Ağustos ayında **İSO** imalat **sanayi PMI endeksi** 44,3'e geriledi. PMI endeksi imalat ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren satın alma müdürlerinin mal ve hizmet satın alma grafiğini gösteren endekstir. Bu endekste denge değeri 50'dir. 50 altı daralmayı ifade eder. Bu endeks aynı zamanda yerli ve yabancı yatırım sermayesi için yol göstericidir.

Merkez Bankası iktisadi yönelim verileri de, son üç ayda üretimde düşme olduğunu gösteriyor. Gelecek üç ay içinde de düşme olacağı bekleniyor.

MB İKTİSADİ YÖNELİM ANKETİ

	Ön Üç Ay	Mevsim	Geçen Üç Ay
Özden Hacı	↑	↑	↑
Toplam Sipariş Miktarı	↑	↑	↑
İç Sipariş Sipariş Miktarı	↑	↑	↑
Yabancı Sipariş Miktarı	↑	↑	↑
Toplam İhtisam	↓	↓	↓
Özden Hacı Miktarı	↓	↓	↓
Diğer Firmalar	↓	↓	↓

Yüksek okuma: Kırmızı oklar yukarıya, yeşil oklar aşağıya gösterir. Mevsim ve üç ay önceki seviyeye göre değişimdir. Aynı anda iki ok aynı yönde gösterir.

Kaynak: TCMB aynen alınmıştır.

Betam (Bahçeşehir Üniversitesi) de, Türkiye ekonomisinin bu sene üçüncü çeyrekte, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,4 ve bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,9 daralacağını açıkladı.

Daralma riskinin artmasının nedeni, yukarıda söylediğim dezenfasyonist politikalara ilave olarak, dış politikada yaptığımız yanlışlardır.

Sayın Cumhurbaşkanı:
"Vadedilmiş topraklar hezeyanıyla hareket eden İsrail yönetiminin tamamen dini bir fanatizm ile Filistin ve Lübnan'dan sonra gözünü dikeceği yer bizim vatan topraklarımız olacaktır. Şu anda bütün hesap bunun üzerindedir." şeklindeki söylemi hem sermayeyi ürkütür, hem de sıcak para çıkışına neden olur.

Türkiye son bir yıldır giren sıcak para üstünde yürüyor. Financial Times, "Türkiye'ye giren sıcak para, geldiği gibi kaçabilir" diyor.

Sıcak para gibi ateş üstünde yürümeye çalışan bir ekonomimiz olduğu için dış politikada dikkatli olmamız gerekiyor.

Kaldı ki: Kur'an'da Maide suresi 2-26 arasında yer alan Arzı-Mev'ud, vadedilmiş yer ile ilgili Diyanet İşleri yorumu şöyledir:

"Kutsal Topraklardan maksat, içinde beytulmakdis'in de bulunduğu Filistin topraklarıdır," diyor. Yani İsrail savaşına bu şekilde yaklaşmamız iç politikada etkili olmaz.

Dahası İsrail, bir NATO üyesi olan Türkiye topraklarına neden göz diksin? Türkiye'nin eksen değiştirerek NATO'dan ayrılması ve Batı'dan uzaklaşmasının en net hasarı ekonomide olur. Bir yüz yıl daha geriye düşeriz.

Allah'tan ki bizim başvurumuz nedeniyle Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov "BRICS'e yeni katılan üyelerin entegrasyonunun 'sindirilmesi' amacıyla yeni üyelerin örgüte katılmasına ara verilmesine karar verildiğini" söyledi.

İsrail savaşına bütün dünya insanlık değerleri açısından bakarken, bizim için içinde olmak eğilimimiz, hem Türkiye algısını bozuyor, bize yakışmıyor, hem Batı'dan uzaklaşıyoruz, hem de ekonomik krizi derinleştirme riski taşıyor.

MEDYA

Pole Mik

Toplum olarak gülmeyi unuttuk!

YOLDA yürürken çevreme bakıyorum; hep asık suratlı insanlar. Gülen yok! **"Toplum olarak gülmeyi mi unuttuk yoksa?"** diye düşünüyorum!

Gazeteleri okuyor, **TV** haberlerini dinliyorum... Hep kavga, dövüş, karşılıklı hakaretler, cinayetler, kadına şiddet!

Ne kadar çok öfke ve kin birikmiş insanlarımızda...

Siyasiler dahil, hemen herkes birbirlerinin gözünü oymaya çalışıyor.

Bu arada **"İdam isteriz!"** diye bağırıyorlar da az değil!

Devleti yönetenler **Anayasa'yı** hiçe sayıyor, **Anayasa Mahkemesi'nin** kararlarını dinle-

miyor... Ee, öyle olunca da **"Balık baştan kokar"** misali vatandaş da yasaları hiçe saymaya başlıyor!

Ülkede din istismarı ve cehalet diz boyu...

Dini referans yapıp bir takım hurafeler uydurarak halkı aldatmaya çalışan sahtekârlar var. **Cennette arsa bile pazarlıyorlar!**

Devleti borç batağına gömerek **Duyun-u Umumiye** gibi, alacaklı ülkelerin kurduğu yüzkarası bir kuruluşun elinde oyuncak olan ve **Osmanlı** ülkesine **1,5 milyon kilometrekare toprak kaybettiren 2. Abdülhamit'i** vatan kahramanı ilan eden, tarih bilgisi kıt valilerimiz var.

Rahmi TURAN Sözcü

Ergin ASYALI Sözcü

Rüşvetle açılan bina hepimizinmiş

NEW YORK belediye başkanı hakkında açılan **rüşvet davasında** en çok **Türkiye'nin** adı geçiyor.

4-5 sayfalık iddianamede **62 defa Türkiye'nin** adı anılıyor.

Çünkü iddianameye göre New York'ta yapılan **Türkevi'nin** açılması için eksik olan **itfaiye raporunun** olumlu olması için Belediye Başkanı **Eric Adams'a** hükümet eliyle **para** verilmiş, **THY bedava business clas** uçurmuş, İstanbul'daki **çok lüks otellerde bedava** kalması sağlanmış.

Bu olay **Türkiye'de** fazla **yankı** yapmadı.

Vatandaş da **"Buna da rüşvet mi denir?"** diyerek dudak bükü-

yor.

Öyle ya **rüşvet** olarak **milyar dolarların** konuşulduğu Türkiye'de **bir milyon doların ve bedava uçak biletinin** lafı mı olur, böyle düşünüyor pek çok kişi.

Saray medyası bu konuda suskun.

Tek kelime etmiyorlar.

Erdoğan'ın gezisinin son bölümü olan **Beyaz Saray davetine katılmadan apar dönmesini** bile yazamadı bu sözde gazeteciler.

Dışişleri Bakanlığı, **kimsenin anlamayacağı** biçimde güya bir **açıklama** yaptı.

Erdoğan ise rüşvet iddiasından hiç söz etmeden yine **muhalefeti suçlamanın** yolunu buldu.

Can ATAKLI Korkusuz

İsrail, Araplar, İran

İSRAIL Lübnan'a saldıracağını günler önce açıkladı. Tipik bir Nazi karakteri olan Savunma Bakanı **Yoav Gallant**, **"Hizbullah'a karşı savaşın bir sonraki aşamasının çok yakında başlayacağız"** diye konuşmasından 24 saat sonra tanklar Lübnan topraklarına girdi.

Nazi karakterli diyorum, Gazzeliler hakkında **"insansı yaratıklar"** diye Nazi dilile konuşmuştu.

Führer Netanyahu, beş gün önce BM kürsüsünde, **"Hizbullah'ın füze kapasitesini büyük oranda yok ettiklerini** söyledikten sonra, **"tüm hedeflerimiz gerçekleştene kadar Hizbullah'ı geriletmeye devam edeceğiz"** diyerek kara harekati yapacaklarını da açıklamıştı. Ertesi gün Lübnan Hizbullah'ının lideri Nasrallah öldürülmüştü.

Lübnan'daki Hizbullah'a, **"proxy"** deniliyor, yani İran'a vekaleten hareket eden Şii silahlı örgüt... Sadece mezhep farkı değil, İran'ın **"devrimci"** ideolojisi, rejimi ve Ortadoğu'da **"Şii hilali"** denilen bölgelerde Şii'leri aktive etmesi Arap rejimlerini tedirgin ediyor. İsrail'i değil, İran'ı tehdit görüyorlar. Sünni İhvan'ı da **"tehdit"** görmüşlerdi!

Taha AKYOL Karar

BRICS'e üyeliğin formatı ne olabilir?

TÜRKİYE'nin başını Rusya ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin çektiği **BRICS örgütüne üyelik meselesinin nasıl bir şekil alacağı, dış politika ile ilgilenen çevrelerde giderek daha çok merak uyandıran bir netlik kazanmaya başladı.**

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un yaptığı bir açıklamada BRICS'e **"tam üye"** statüsünde yeni üyelerin katılmasına oldukça mesafeli bir bakış sergilemesi, bunun yerine **"ortak ülke"** gibi kategoriler üzerinde durması, ön plana çıkmasına yol açtı.

Tartışmalar, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 22-24 Ekim tarihlerinde Rusya'nın Kazan kentinde düzenlenecek **BRICS zirvesine** katılacak olmasını, şimdiden projeksiyonların altına sokuyor.

★★★

Türkiye'nin üyelik için BRICS'e başvurduğu önce 2 Eylül tarihinde Bloomberg medya tarafından Ankara'daki bazı "kaynaklara" dayanılarak duyuruldu. Ardından TASS Ajansı'na göre, 4 Eylül tarihinde Rusya lideri Vladimir Putin'in dış politika başdanışmanı Yuri Uşakov **"Türkiye tam üyelik için başvurdu. Bunu değerlendireceğiz"** açıklamasını yaptı.

Sedat ERGİN Hürriyet

Sanayide endişe verici tablo

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **ISO Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi PMI** anketinin, Eylül 2024 dönemi sonuçları açıklandı.

Altı aydır aralıksız daralan ISO Türkiye İmalat PMI eylül ayında **44,3'e** gerilerken **Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeye** geriledi.

Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre ağustosta 47,8 olan manşet PMI, eylül ayında 44,3'e geriledi.

Faaliyet koşullarındaki bozulma eğilimi altıncı aya ulaşırken üretim yavaşlaması Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeye gerçekleşti.

Abdurrahman YILDIRIM Habertürk

Sanayide keskin yavaşlama

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), imalat **sanayinin** performansını gösteren İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi'ni (PMI) açıkladı. Ağustos'ta 47,8 olan manşet PMI, eylül ayında sektörde sert bir yavaşlamaya işaret edecek şekilde 44,3'e geriledi. Söz konusu yavaşlama Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti ve faaliyet koşullarındaki bozulma eğilimi altıncı aya ulaştı. Yeni siparişlerde Mayıs 2020'den bu yana en keskin yavaşlama kaydedildi, üretim ve istihdamda daralma hız kazandı, girdi maliyetleri belirgin artışını sürdürdü. Endekse göre, talepteki zayıflık ve üretim gereksinimlerindeki azalış, eylül ayında imalatçıların istihdam ve satın alma faaliyetlerini de yavaşlatmalarına yol açtı. Bazı firmalar eylül ayında tam zamanlı çalışanlarının işten ayrıldığını bildirdi. **İstanbul - Anka**

Gıda üretimindeki küçülmenin vatandaşın yiyecek alamayacak duruma gelmesi ni gösterdiği belirtildi.

Vatandaş yiyecek alamayacak durumda

BİLKENT Üniversitesi öğretim üyesi, Merkez Bankası eski Başekonomisti Prof. Dr. Ali Hakan Kara, İstanbul Sanayi Odası'nın aylık Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerini değerlendirdi. Verilerde küçülme, sektörlerin genelinde dikkat çekmişti. Verilerde, 6 aydır aralıksız daralma görülürken, yavaşlama da Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti. Prof. Dr. Ali Hakan Kara, PMI verilerin-

deki daralmada gıda üretimine özellikle dikkat çekti. Kara, bu daralmanın ne anlama geldiğini şu şekilde açıkladı: "Gıda üretimindeki küçülme çok çarpıcı. Bu boyutta bir yavaşlama ancak vatandaşın yiyecek alamayacak duruma gelmesi veya ihracat pazarlarımızda bir çöküş ile açıklanabilir." Kara, ağustos ayı verilerinde de gıda üretimine dikkat çekmiş, gıdada da negatife dönen verileri işaret etmişti. Haber Merkezi

MARKALI İHRACAT İÇİN YENİ YOL HARİTASI KARARI

Türk tekstil sektörü için bir 'vitrin' niteliği taşıyan Texhibition İstanbul Kumaş, İplik ve Tekstil Aksesuarları Fuarı, altıncı kez İstanbul Fuar Merkezi'nde gerçekleşti. Fuar açılışına Ticaret Bakanı Ömer Bolat, İstanbul Valisi Davut Gül, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı **Şekib Avdagiç**, **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **(İSO) Erdal Bahçivan** katıldı. İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz, "Bugün alanında marka olan Texhibition İstanbul fuarımız gibi, markalaşmaya daha fazla emek harcamalı, markalı ihracat için yeni yol haritaları belirlemeliyiz" dedi. Fuarda 527 firma stant açarken fuar süresince 100'ün üzerinde ülkeden davetli ve 28 binden fazla profesyonel katılım sağladı.

OVP EKONOMİNİN EN ÖNEMLİ YOL HARİTASI

Orta Vadeli Program (OVP) Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından açıklandı. Buna göre, 2024 yılsonu enflasyon hedefi yüzde 33'ten yüzde 41,5'e revize edildi. Programda büyüme hedefi yüzde 4'ten yüzde 3,5'e, cari açık yüzde 3,1'den yüzde 1,7'ye düşürülürken işsizlik oranı yüzde 9,3 olarak açıklandı. İş dünyası OVP'yi olumlu bulurken ekonomistler programa daha temkinli yaklaştılar.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu,

"OVP, enflasyonla mücadele, öngörülebilirlik ve sürdürülebilir büyüme için önemli bir yol haritası sunmaktadır. Programın uygulanma sürecinde, finansmana erişimin kolaylaştırılması başta olmak üzere, reel sektörün sesine daha fazla kulak verilmesini ve kamu özel sektör işişaresinin artırılmasını önemli görüyoruz" dedi.

İTO Başkanı Sekib Avdagiç yeni OVP'yi, "Ekonomik programın uygulama sürecinde sıra zor kazanımları elde etmeye geldi" şeklinde değerlendirirken; **İSO Başkanı Bahçivan,** "Özellikle enflasyonla mücadeleyi iş ve ekonomi dünyamızın en büyük hedefi olarak gördüğümüzden dolayı; yeni OVP'de bu konunun temel felsefe olarak ele alınması noktasındaki kararlı duruşunu çok önemli ve değerli buluyoruz" dedi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, yeni Orta Vadeli Program'ın (OVP) yine ihracat ekseninde şekillendiğini belirterek, bu alanlarda atılacak yeni adımları heyecanla beklediklerini bildirdi.

Ekonomistlerin OVP hakkındaki görüşleri açıklanan rakamlarla tutarlılığın olup olmadığı yolunda şekillendi. İktisatçı Mustafa Sönmez,

"Bir yandan dezenflasyon programı izliyoruz derken bir taraftan büyüme hedefleri son derece iddialı, yüksek" dedi. **TÜSİAD** Başekonomisti Gizem Öztok Altınışaç ise yeni OVP'de önceki programa kıyasla daha rasyonel bir makro çerçeve oluşturulduğunu söyledi.

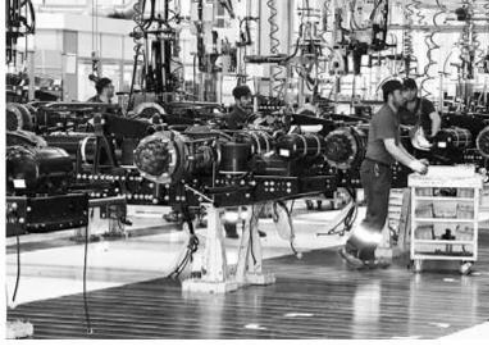
TSKB Başekonomisti ve Direktörü Burcu Ünüvar da, büyüme tahmininin aşağı gelmesinin "enflasyonla mücadeleden ödün verilmeyeceği" şeklinde yorumlanabileceğini söyledi. Gedik Yatırım Başekonomisti Serkan Gönençler, "2025 yılının büyüme ve enflasyon tahminlerine yapılacak revizyon daha önemli çünkü ekonomi yönetiminin hedeflerine ilişkin bize bir sinyal veriyor olacak demiştik. Revizyonlara baktığımızda beklentimin altında kaldı" ifadelerini kullandı.

SANAYİ - ÜNİVERSİTE İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ

İstanbul Sanayi Odası ile İstanbul Üniversitesi arasında 'Üniversite Sanayi İş Birliği Protokolü', **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ve İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Osman Bülent Zülfikar'ın katılımıyla imzalandı. Söz konusu protokol ile üniversite ve **sanayi** arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi amaçlanıyor. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "**Sanayimizin** rekabet üstünlüğünü elde edebilmek ve korumak için küresel ölçekte düşünmesi, özgün teknolojiler geliştirmesi ve katma değeri yüksek ürünler üretmesi artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Bunu başarabilmenin en önemli yollarından biri de, inovasyon zincirinin en önemli halkalarından biri olan **sanayimizle** üniversite arasında yakın iş birliğine girmektir" dedi. İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Osman Bülent Zülfikar da, "Bilimin arayış ve buluş çabaları ile **sanayimizin** dinamik yapısını bir araya getirerek, insan gücümüzü de dikkate alarak ülkemizin inovasyon ekosistemine önemli bir katkı ve nihayetinde kalıcı toplumsal fayda sağlamayı hedefliyoruz" diye konuştu.

Sanayici ne yapacağını şaşırıldı

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksinin (PMI)** Eylül ayında 44.3'e gerilemesi, **sanayide** 'tehlike çanları'nın çaldığının en açık göstergesi. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye Sektörel PMI raporuna göre, Eylül ayında, takip edilen on sektörün tamamında üst üste üçüncü ay yeni siparişler yavaşladı. En belirgin ivme kaybı giyim ve deri ürünlerinde görülürken, en hafif yavaşlama gıda ürünlerinde gerçekleşti. Girdi maliyetleri, 10 sektörün tamamında belirgin şekilde arttı. En yüksek oranlı artış kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri sektöründe gerçekleşirken, en zayıf artış ana metallerde kaydedildi. Yaklaşık 6 yıldır ilk kez, takip edilen on sektörde de istihdam gerileme kaydetti. İstihdamda en belirgin azalış, tekstil sektöründe gerçekleşti. Bu sektörde çalışan sayısı 758 binden 625 bine indi.

RECEP BAHAR